

ШОРОХОВА Ю. С.,
аспірант кафедри фінансового права
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

УДК 347.37

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕЛЕМЕНТІВ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Стаття присвячена огляду та характеристиці елементів податку на прибуток в Україні, розгляду законодавства, аналізу робіт науковців України та світу, які працювали над вивченням цих питань, зробили великий внесок в науку з цього приводу, проаналізувавши зміни елементів в різні періоди розвитку законодавства України, порівнявши такі процеси в деяких країнах світу.

Ключові слова: податок на прибуток підприємств, платник, об'єкт оподаткування, елементи податку на прибуток.

Статья посвящена обзору и характеристике элементов налога на прибыль в Украине, рассмотрению законодательства, анализу работ ученых Украины и мира, которые работали над изучением этих вопросов, внесли большой вклад в науку, анализируя изменения элементов в различные периоды развития законодательства Украины и сравнивая такие процессы в некоторых странах мира.

Ключевые слова: налог на прибыль предприятий, плательщик, объект налогообложения, элементы налога на прибыль.

Article reviews the characteristics and elements of the income tax in Ukraine, review legislation, analysis of works of scientists of Ukraine and the world. Who worked on the study of these issues and have made a great contribution to science on this issue by analyzing the changes of elements in the different periods of development of Ukrainian legislation and comparing these processes with some countries.

Key words: corporate income tax, payer, object of taxation, income tax items.

Вступ. З моменту виникнення прибуткового оподаткування воно проявило себе як найбільш досконала форма справляння податків. Податок на прибуток підприємств є податком від використання капіталу на підприємствах або, як зазначається в західному трактуванні, податок від використання капіталу у корпоративному секторі [1, с. 132].

Постановка завдання. Метою цієї статті є огляд та характеристика елементів податку на прибуток в Україні, розгляд зміни змісту елементів в різні періоди розвитку законодавства України та порівняння з деякими країнами світу.

Вивченням даної теми займалися вчені: А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. Кейнс, М. Фрідмен, М. Кучерявенко, С. Пепеляєв, Н. Хімічева та багато інших [2-8].

В Україні законодавство стосовно оподаткування підприємств почало формуватися з років отримання незалежності. У лютому 1992 р. було прийнято Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств і організацій». З цього законодавчого акту і почалось формування прибуткового законодавства в Україні [9]. В Росії цей податок почав використовуватися з 1995 року, регулювався Федеральним Законом «Про податок на прибуток підприємств і організацій» до 2002 року, потім втратив силу за виключен-

ням деяких статей: (1; 2; 6; 9; 10.1); зараз регулюється Податком кодексом Російської Федерації.

Результати дослідження. Аналіз податкового законодавства України показує, що кожен податок має свою юридичну конструкцію: платник податку, об'єкт, ставка, податковий період, порядок нарахування, строки сплати, відповідальність, яку несуть платники, порядок повернення надміру сплаченої суми. Податок на прибуток підприємств складається з таких традиційних елементів [10, с. 147]:

- 1) Платник податку.
- 2) Об'єкт оподаткування.
- 3) Ставка податку.
- 4) Податковий період.
- 5) Порядок нарахування та строки сплати податку.
- 6) Відповідальність платників податку.
- 7) Порядок повернення надміру сплаченої суми податку.

Слід детальніше розглянути кожний елемент. Першим елементом, який необхідно дослідити, буде платник податку на прибуток підприємств. Отже, платником податку на прибуток визнається юридична особа (державної або приватної) форми власності, на яку покладений обов'язок зі сплати податку на прибуток, яка має певний перелік прав. У ст. 133 Податкового кодексу України зазначений виключний перелік платників податку на прибуток. Платники цього податку, як і будь-якого іншого, мають певні ознаки [11]:

- 1) визначення платника закріплене податковим законодавством;
- 2) перелік обов'язків і прав платників податків повинен мати закритий характер;
- 3) платник податку реалізує комплекс обов'язків по сплаті податку;
- 4) податковий обов'язок у платника податку виникає у зв'язку з об'єктом оподаткування;
- 5) права й обов'язки платника податків повинні мати особистий характер, що виключає можливість їх передачі іншим особам;
- 6) реалізація обов'язку по сплаті податку в платника податків здійснюється за рахунок його власних коштів;
- 7) відповідальність за неповне або несвоєчасне виконання податкового обов'язку несе особисто платник податку за рахунок власних коштів.

Як раніше зазначалось, платниками податку на прибуток підприємств є підприємства, які мають статус юридичної особи. Створене або існуюче підприємство, яке має статус юридичної особи, підпадає під обов'язок сплати податку на прибуток підприємств.

В Європейському законодавстві юридична особа визначається як організації або установи, які виступають в якості учасників цивільно-правових правовідносин [12]. В ст. 80 Цивільного кодексу України під юридичною особою розуміється організація, яка створена та зареєстрована в установленому законом порядку, наділена цивільною правоздатністю та дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем в суді [13]. Вчені виділяють певні ознаки, притаманні юридичній особі: а) організаційна єдність; б) майнова відокремленість; в) самостійна майнова відповідальність; г) участь у цивільному обороті від свого імені [14].

Підприємство, яке має всі перелічені обов'язки, наділено відповідними правами, має статус юридичної особи та стає платником податку на прибуток підприємств.

Наступним елементом характеристики податку на прибуток підприємств виступає об'єкт оподаткування. Ст. 34 Податкового кодексу України (далі ПКУ) «Об'єкт оподаткування» встановлює, що об'єктом оподаткування є [11]:

– прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, визначених згідно з порядком визначення доходів та їх складу, доходів, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування, порядком визначення доходів на собівартість реалізованих товарів, наданих по-

слуг та суму інших витрат звітного періоду, визначених статтями 138-143 цього кодексу, з урахуванням правил, встановлених статтею 152 цього кодексу;

– дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно зі статтею 160 цього Кодексу, з джерелом походження з України. Стаття 134 ПКУ виділяє два об'єкта оподаткування – для резидентів (п. 134.1.1) та нерезидентів (п. 134.1.2). Згідно з п. 44.2 статті 44 глави 1 розділу 2 ПКУ регламентується, що для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з врахуванням положень цього Кодексу [15]. Методика бухгалтерського обліку тимчасових та постійних податкових різниць затверджується у порядку, передбаченому Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Основним завданням прибутку є стимулювання розвитку підприємства, так як прибуток або фінансовий результат у вигляді якого виступає прибуток є метою діяльності будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності [16].

Зростання прибутку створює фінансову основу для самофінансування діяльності підприємства, здійснюючи розширене відтворення. За рахунок його виконується частина зобов'язань перед бюджетом, банками й іншими підприємствами. Для більш повного уявлення об'єкта оподаткування податку на прибуток підприємств необхідно приділити відповідну увагу поняттю «прибуток» та його розподілу. Отже, прибуток являє собою різницю між сумою доходів і збитків, отриманих від різних господарських операцій. Для різних потреб розрізняють наступні види прибутку [17]:

1. Загальний прибуток – кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства.

2. Валовий прибуток – прибуток, розрахований на реалізованій продукції у вигляді різниці між чистим доходом, від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції.

3. Торговельний прибуток, що являє собою виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал.

За характером діяльності підприємства розділяють прибуток від звичайної діяльності та прибуток від надзвичайних подій.

Прибуток від звичайної діяльності характеризує фінансовий результат від всіх традиційних для даного підприємства видів діяльності й господарських операцій.

Прибуток від надзвичайних подій характеризує незвичайне або дуже рідкісне для даного підприємства джерело формування.

По основних видах господарських операцій підприємства виділяють прибуток від реалізації продукції й прибуток від позареалізаційних операцій.

Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) є основним його видом на підприємстві, безпосередньо пов'язаним з галузевою специфікою діяльності.

Прибуток від позареалізаційних операцій відноситься до категорії прибутку, що відбивається у звітності.

За складом елементів, що формують прибуток, розрізняють маржинальний, валовий і чистий прибуток підприємства.

Маржинальний прибуток характеризує суму чистого доходу від операційної діяльності за винятком суми змінних витрат.

Валовий прибуток характеризує суму чистого доходу від операційної діяльності за винятком всіх операційних витрат.

Чистий прибуток характеризує суму балансового (валового прибутку), зменшеного на суму податкових платежів за його рахунок.

За характером відбиття в обліку виділяють бухгалтерський і економічний прибуток підприємства.

Бухгалтерський прибуток характеризує кінцевий результат проведення всіх видів діяльності.

Економічний прибуток являє собою різницю між сумою доходів підприємства, з одного боку, і сумою його поточних витрат, з іншого. Економічний прибуток підприємства завжди менше бухгалтерського на величину внутрішніх поточних витрат.

По основних видах діяльності підприємства виділяють прибуток, отриманий від операційної, інвестиційної й фінансової діяльності.

Прибуток від операційної діяльності являє собою сукупний обсяг прибутку від реалізації продукції й прибутку від інших операцій, що не відносяться до інвестиційної або фінансової діяльності.

Прибуток від інвестиційної діяльності характеризує підсумковий фінансовий результат від операцій по придбанню (спорудженню, виготовленню) і продажу основних фондів.

Прибуток від фінансової діяльності характеризує фінансовий результат операцій, які призводять до зміни розміру й складу власного капіталу й позичок підприємства.

За ступенем використання виділяють нерозподілений і розподілений прибуток підприємства.

Нерозподілений прибуток – це частина чистого прибутку, яка залишається у розпорядженні підприємства після виплати доходів власникам у вигляді дивідендів.

Розподілений прибуток характеризує частину сформованого прибутку, що на даний момент вже розподілена й не використана в процесі господарської діяльності.

За характером інфляції прибуток поділяють на номінальний і реальний:

– Номінальний прибуток – це фактично отримана сума прибутку.

– Реальний прибуток характеризує розмір номінально отриманої його суми, скоригований на темп інфляції у відповідному періоді.

За достатністю рівня формування виділяють низький, нормальний і високий прибуток підприємства.

Низький і високий прибуток характеризує рівень його формування, що нижче або вище рівня нормального прибутку.

Нормальний прибуток характеризує такий рівень його формування, коли після покриття зовнішніх і внутрішніх поточних витрат залишається дохід.

Розгорнута класифікація прибутку одразу дає зрозуміти його значення для підприємств, установ, організацій та держави, його виключну роль у сплаті податку на прибуток підприємствами. Прибуток є нагромадженням матеріальних ресурсів для виконання певних необхідних функцій.

Відповідно до п. 138.1 ст. 138 ПК витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, складаються із витрат операційної діяльності та інших витрат. Крім того, до п. 140.1.6 п. 140.1 ст. 140 цього Кодексу при визначенні об'єкта оподаткування враховуються витрати подвійного призначення, до яких належать будь-які витрати із страхування ризиків загибелі врожаю, транспортування продукції платника податку, цивільної відповідальності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, що перебувають у складі основних засобів платника податку, будь-які витрати із страхування ризиків, пов'язаних із виробництвом національних фільмів у відповідному розмірі і т. д. [11].

Нашу увагу привертає сплата податку як інструмент реалізації державних потреб у різних сферах та напрямках.

Тому природним є те, що підприємства, прагнучи зменшити об'єкт оподаткування, або зменшують розмір валових доходів, або збільшують розмір валових витрат, чи нараховують більші амортизаційні відрахування, або роблять усе у сукупності.

Чинне законодавство з оподаткування податком на прибуток містить норми, які дозволяють суб'єктам господарювання здійснювати перенесення збитків від господарської діяльності на подальші звітні податкові періоди. Так, ст. 6 ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств», яка мала назву «Порядок перенесення балансових збитків на послідовні податкові періоди», передбачала, якщо об'єкт оподаткування платника податків з кола

резидентів за результатами звітного (податкового) кварталу має від'ємне значення (з урахуванням сум амортизаційних відрахувань), дозволяється відповідне зменшення об'єкта оподаткування наступного звітного (податкового) кварталу, а також кожного з наступних двадцяти звітних (податкових) кварталів до повного погашення такого від'ємного значення об'єкта оподаткування [18]. У випадку, якщо від'ємне значення об'єкта оподаткування не погашене платником податку на прибуток отриманих ним валових доходів у порядку, який визначено у п. 6.1. цього закону, об'єкт оподаткування наступних звітних (податкових) кварталів не зменшується на непогашену суму від'ємного значення об'єкта оподаткування. У випадку, коли за результатами наступного звітного кварталу балансові збитки попереднього кварталу не відшкодовані валовими доходами, різниця підлягає індексації згідно з офіційним індексом інфляції такого звітного кварталу [19].

Строком сплати податку на прибуток підприємств вважається законодавчо-визначений проміжок часу, протягом якого платник податків (юридична особа) зобов'язана самостійно сплатити визначену суму податку до державного бюджету. Строк сплати податку обчислюється роками, кварталами, місяцями, декадами, тижнями, днями. Податок може бути сплачений лише після закінчення податкового періоду, а конкретним моментом виникнення обов'язку сплатити податок є день, що слідує за днем закінчення податкового періоду, а у випадку, коли сума податку обчислюється податковим органом.

Прибуток підприємства має характеристики об'єкта, який породжує податковий обов'язок, і стосується тільки юридичних осіб. Сума податку має пряму залежність від отриманого прибутку, що забезпечує справедливість оподаткування. Згідно діючого законодавства звітним періодом податку на прибуток підприємств є квартал, а декларація, яка подається його платником, розраховується за наростаючим результатом за відповідний термін. Є можливість податкової компенсації збитків, яка надається для забезпечення нормального функціонування підприємств в конкурентному середовищі. Це зумовлено певними ризиками, які несуть підприємства.

Наступним елементом юридичної конструкції податку та елементом податку на прибуток підприємств є ставка податку, що регулюється ст. 151 Податкового кодексу України. В ній зазначено наступне [11]: ставка є основним елементом податку. Її застосування дозволяє визначити суму податкового зобов'язання, тобто суму коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством. Ставка податку являє собою згідно зі ст. 25 ПКУ розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування. В свою чергу, одиниця виміру бази оподаткування (ст. 24 ПКУ) – це конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку. Оскільки база оподаткування за податком з прибутку підприємств вимірюється у грошовій одиниці України, то одиниця оподаткування виражається у гривнях. Ст. 26 ПКУ містить положення щодо базової (основної) ставки податку: базовою (основною) ставкою податку визначається ставка, що визначена такою для окремого податку відповідним розділом цього Кодексу; у випадках, передбачених цим Кодексом, під час обчислення одного і того самого податку можуть використовуватися декілька базових (основних) ставок.

Ставка податку на прибуток у 2013 році зменшилася до 19% з 2014 р. вона буде зменшена до 16%. Починаючи з 2013 року декларація з прибутку подається один раз за підсумками року, її форма змінена (зокрема доданий розрахунок місячних авансових платежів). При цьому платники податків сплачують 12 авансових платежів (починаючи з березня звітного року) у розмірі 1/12 від суми податку на прибуток за попередній рік [20].

Ставки податку на прибуток впродовж років змінювалися, так з 1 квітня 2011 року по 31 грудня 2011 року – 23%; з 1 січня 2012 року по 31 грудня 2012 року – 21%; з 1 січня 2013 року по 31 грудня 2013 року – 19%; з 1 січня 2014 – 16%. Тобто ставки постійно змінюються [20].

Якщо розглядати досвід США, то до цього податку до валових витрат відносяться всі 100% на дивіденди цінних паперів, які знаходяться в повній власності місцевих дочірніх компаній. У Канаді існує дві ставки оподаткування прибутку – федеральна та провінційна. Згідно з цим прибуток сплачується в федеральний та провінційний бюджети [21].

У Великобританії ставка податку на прибуток складає 33%. Але для малих підприємств застосовується зменшена ставка – 25%. Причому малі підприємства визначаються по ознаці розміру отриманого прибутку. При визначенні прибутку до оподаткування від валових доходів віднімаються всі витрати, які пов'язані з науково-дослідними роботами. З іншого боку, нафтодобувачі підприємства крім податку по основній ставці вносять до бюджету ще 50% доходу, який у них залишається [22].

В Німеччині встановлено дві ставки: на прибуток, що нерозподілений, – 50% та прибуток, що розподілений, – 36%. При не розподіленому прибутку оподатковуються дивіденди акціонерів прибутковим податком [23].

У Франції існує податок на чистий прибуток, при цьому прибуток визначається з урахуванням всіх його операцій. Він розраховується як різниця між доходами підприємства та витратами, які пов'язані з виробничою діяльністю. Коли підприємство має в звітному році збитки, то їх можливо відраховувати з чистого прибутку майбутніх років, а в деяких випадках – з чистого прибутку попередніх років [24].

У Японії цей податок має назву «прибутковий податок з юридичних осіб». Встановлюється три види цього податку:

- Державний прибутковий податок, який вираховується від загальної ставки прибутку;
- Префектурний прибутковий податок;
- Міський або районний податок. В сумарному вигляді юридичні особи сплачують до 40% від загального прибутку [24].

У Норвегії прибуток розраховується як різниця між балансовим доходом та реалізацією і на суму сплачених податків в податкові органи Норвегії [24].

Наступним елементом є порядок нарахування та строки сплати податку на прибуток. У Науково-практичному коментарі до Податкового кодексу України зазначено порядок нарахування податку на прибуток підприємств. Цей етап є особливим у роботі платника податку, оскільки являє собою один із ключових моментів виконання обов'язку сплати податку, і ст. 7 ПКУ його включено до числа основних елементів оподаткування [11].

Стаття 29 ПКУ присвячена обчисленню суми податку. Вона встановлює, що обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосування відповідних коефіцієнтів; специфічні ставки, фіксовані ставки та показники, встановлені цим Кодексом у вартісному вимірі, підлягають індексації в порядку, визначеному цим Кодексом. Ці норми є матеріальними, але порядок обчислення суми податку передбачає цілий ряд процесуальних норм.

Глава 4 ПКУ носить назву «Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів» (ст. 54 – 60 ПКУ) [11].

Висновки. Використання податку на прибуток є складним з теоретичної і практичної точки зору. Використання теоретичних положень щодо функціонування податку на прибуток підприємств дозволяє зробити висновок про те, що в цьому податку втілюється сукупність фінансових відносин між державою та платниками цього податку з приводу вилучення частини прибутку у прямій залежності від його розміру з метою формування фінансової бази держави для виконання державою соціально-економічних функцій. Тобто цей податок є важливим у формуванні дохідної частини державного бюджету, є одним із вагомих важелів регулювання розподілу грошових ресурсів між державою та підприємствами всіх форм власності.

Слід підкреслити, що податок на прибуток підприємств має найпитомішу вагу у податкових відносинах України. Займає значне місце у формуванні державного бюджету країни. Також цей податок є важливим для країн світу. Вага наповнення дохідної частини бюджету складає від 10% до 50%. В середньому у 28 найбільш розвинених країнах світу середня ставка складає 37%. Наприклад, Німеччина – 45%, Польща – 40%, в Японія – 38%, Великобританія – 33%.

Список використаних джерел:

1. Вишневецький В.П. Налогообложение: теории, проблемы, решения / В.П. Вишневецький, А.С. Веткин., под ред. В.П. Вишневецького. – Донецьк : ДонНТУ, ІЭП НАН України, 2006. – 504 с.
2. Смит А. Исследование о причинах и природе богатства народов /А. Смит. – М. Соцектиз, 1963 г. – 605 с.
3. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения / Д. Рикардо [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bsu.by/Cache/pdf/454373.pdf>.
4. Кейнс Д. Общая теория занятости процента и денег. Д. Кейнс [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/book_keyns_otzpd.pdf.
5. Фридмен М. Количественная теория денег. – М. : Дело, 1996 г.
6. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права / Кучерявенко Н.П. : В 6 т. – Харьков : Легас ; Право, 2005. – Т. 111 : Учение о налогах.
7. Пепеляев С. Налоговое право. Учебное пособие / Пепеляев С.Г. – М. : ФБК-Пресс, 2000. – 601 с.
8. Химичева Н.І. Податкове право : підручник для вузів / Химичева Н.І. М. : БЕК, 1997. С. 52–53.
9. Про оподаткування прибутку підприємств : Закон України від 28.12.94 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/334/94-вр>.
10. Алексеев С.С. Общая теория права: в двух томах / С.С. Алексеев., – М. : Юридическая литература, 1982. – Т. 2 – 360 с.
11. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України [у 3-х т.] / заг. ред. М.Я. Азарова. – К. : М-во фінансів України, 2010. – 2389 с.
12. Кулагин М.И. Избранные труды / М.И. Кулагин., 1997. – 330 с. (Серия «Классика российской цивилистики»).
13. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : У 2-х т. / За відп. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – Т.1. – 832 с.
14. Цивільне право України : підручник : У 2-х т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, І.В. Жилінкова та ін. ; За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – Т.1. – 480 с.
15. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні Верховна Рада України ; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV.
16. Жихор О.Б. Теоретичні аспекти визначення сутності поняття «прибуток» / О.Б. Жихор, О.В. Петрухіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_2/part1/20.pdf.
17. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.
18. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 28.12.94 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/334/94-вр>.
19. Іванський А.Й. Правові шляхи оптимізації сплати податку на прибуток підприємств в Україні [Текст] / А.Й. Іванський // Актуальні проблеми держави і права. Вип. 18. – О. : Юрид. л-ра / Одеська нац. юрид. акад., 2003. – С. 304–307.

20. Обобщающая налоговая консультация относительно особенностей представления деклараций по налогу на прибыль и уплате налога в 2013 г. Утверждено приказом ГНСУ от 21. 12. 12 г. № 1177. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.buhgalteria.com.ua/Hit_2013_pdfs/Konsult_22-42.pdf.

21. Клинов В. Актуальные проблемы экономической политики США / В. Клинов [Электронный ресурс]. – Режим доступа :: http://www.mgimo.ru/files2/2013_05/up44/file_603f07bb2ce8ed90ec8afc9bae5690f6.pdf.

22. Налоговая система Великобритании [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурса : [http://www.rustf.ru/wonderbuild.nsf/0/7F43EDC3A58805DEC325768D004CB639/\\$FILE/Г – налоги 11.pdf](http://www.rustf.ru/wonderbuild.nsf/0/7F43EDC3A58805DEC325768D004CB639/$FILE/Г – налоги 11.pdf).

23. Корпоративное и налоговое право в ФРГ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.intax-info.com/pdf/intax_info_presentations/Tallinn_September_2009/12_Corporate%20and%20Tax%20Law%20of%20Germany.pdf.

24. Международное налогообложение : пер. с англ. – М. : ЮНИТИ, 2005. – 375с.

ЩЕРБАКОВА О. Ю.,

здобувач кафедри фінансового права
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

УДК 347.73

ЕТАПИ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДУ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ ПРАВА ПЛАТНИКА НА ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ ЧИ БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ

У статті автор розглядає специфіку діяльності суду при встановленні права конкретного платника податків на податковий кредит або бюджетне відшкодування. При цьому акцентується увага на виділенні відповідних етапів процесуальної діяльності суду із встановлення обґрунтованості права платника податку на бюджетне відшкодування з податку на додану вартість (згідно із нормами законодавства та судовою практикою). Автор вказує, що сьогодні немає одностайного підходу при розгляді таких справ, що не є позитивним. Саме тому чинне законодавство потребує удосконалення.

Ключові слова: податок на додану вартість; бюджетне відшкодування; податковий кредит; права платника податків; податкові спори.

В статье автор рассматривает специфику деятельности суда при установлении права конкретного налогоплательщика на налоговый кредит или бюджетное возмещение. При этом акцентируется внимание на выделении соответствующих этапов процессуальной деятельности суда по установлению обоснованности права налогоплательщика на бюджетное возмещение налога на добавленную стоимость (согласно нормам законодательства и судебной практики). Автор указывает, что в данный момент не имеет единого подхода при рассмотрении таких дел, что не является положительным. Именно поэтому действующее законодательство требует усовершенствования.

Ключевые слова: налог на добавленную стоимость; бюджетное возмещение; налоговый кредит; права налогоплательщика; налоговые споры.

